Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
L-serie

2026/419

20.2.2026

UITVOERINGSBESLUIT (EU) 2026/419 VAN DE COMMISSIE

van 10 februari 2026

betreffende het verzoek tot registratie van het Europees burgerinitiatief "EU-initiatief ter bescherming van zwerfhonden, zwerfkatten en dieren uit dierenasielen in de EU/derde landen" op grond van Verordening (EU) 2019/788 van het Europees Parlement en de Raad

(Kennisgeving geschied onder nummer C(2026) 958)

(Slechts de tekst in de Duitse taal is authentiek)

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EU) 2019/788 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 betreffende het Europees burgerinitiatief ([1]), en met name artikel 6, lid 4,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Op 13 januari 2026 is bij de Commissie een verzoek tot registratie van het Europees burgerinitiatief "EU-initiatief ter bescherming van zwerfhonden, zwerfkatten en dieren uit dierenasielen in de EU/derde landen" ingediend.

(2) Dat verzoek volgt op een eerder verzoek tot registratie van het Europees burgerinitiatief "EU-initiatief ter bescherming van zwerfhonden, zwerfkatten en dieren uit dierenasielen in de EU/derde landen", dat op 28 november 2025 bij de Commissie was ingediend.

(3) Bij brief van 5 januari 2026 (C(2026) 10 final) heeft de Commissie de groep organisatoren uit hoofde van artikel 6, lid 4, van Verordening (EU) 2019/788 ervan in kennis gesteld dat er met betrekking tot het op 28 november 2025 ingediende registratieverzoek was voldaan aan de registratievereisten van artikel 6, lid 3, eerste alinea, punten a), d) en e), van die verordening en dat artikel 6, lid 3, eerste alinea, punt b), van die verordening bijgevolg niet van toepassing was. De Commissie heeft echter ook uitgelegd dat het initiatief niet voldeed aan de vereiste van artikel 6, lid 3, eerste alinea, punt c), van Verordening (EU) 2019/788. De Unie is met name niet bevoegd om beleid te formuleren en uit te voeren ter bescherming van zwerfdieren om redenen van dierenwelzijn.

(4) Daarom heeft de Commissie de organisatoren overeenkomstig artikel 6, lid 4, eerste alinea, van Verordening (EU) 2019/788 ervan in kennis gesteld dat zij het initiatief konden wijzigen om rekening te houden met de beoordeling van de Commissie, of het oorspronkelijke initiatief konden handhaven of intrekken overeenkomstig artikel 6, lid 4, tweede alinea, van Verordening (EU) 2019/788.

(5) Op 13 januari 2026 heeft de groep organisatoren een gewijzigd initiatief ingediend.

(6) Het doel van het gewijzigde initiatief, zoals verwoord door de organisatoren, is de Commissie op te roepen om "binnen de grenzen van haar bevoegdheden voorstellen voor rechtshandelingen van de Unie in te dienen om de bescherming van zwerfhonden, zwerfkatten en dieren uit dierenasielen in de EU te versterken en ervoor te zorgen dat het optreden van de EU in derde landen niet bijdraagt tot dierenleed". Het initiatief heeft met name tot doel "het gebruik van honden en katten voor wetenschappelijke doeleinden verder te beperken, met inbegrip van mogelijke aanpassingen van Richtlijn 2010/63/EU" en dringt erop aan dat "de handels-, associatie- en financieringsinstrumenten van de EU zo worden ontworpen dat EU-fondsen, handelsvoordelen of samenwerking alleen worden toegekend als de minimumnormen voor de bescherming van honden en katten in acht worden genomen". De organisatoren van het initiatief zijn ook van mening dat "duurzame, humane maatregelen zoals populatiebeheer, castratie- en vaccinatieprogramma's, diergeneeskundige zorg, registratie en voorlichting over dierenbescherming" moeten worden bevorderd. Een bijlage bij het gewijzigde initiatief bevat nadere bijzonderheden over de achtergrond, het onderwerp en de doelstellingen.

([1]) PB L 130 van 17.5.2019, blz. 55, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/788/oj.

(7) De Commissie merkt op dat, wat zwerfkatten en zwerfhonden betreft, de bevoegdheid van de Unie om het dierenwelzijn te verbeteren door middel van wetgeving en handhaving beperkt is tot de beleidsterreinen die uitputtend zijn opgesomd in artikel 13 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), namelijk landbouw, visserij, vervoer, interne markt, onderzoek en technologische ontwikkeling, en ruimtevaartbeleid. Daarom kon de Commissie geen voorstel indienen voor een rechtshandeling van de Unie ter uitvoering van de Verdragen betreffende de bescherming van zwerfkatten en zwerfhonden om redenen van dierenwelzijn. Deze beleidsterreinen blijven de exclusieve bevoegdheid van de lidstaten.

(8) Wat dierenasielen met katten en honden betreft, is de Commissie van mening dat zij een voorstel voor een rechtshandeling kan indienen op basis van de artikelen 43, lid 2, en 114 VWEU, voor zover dierenasielen op de markt van de Unie voor katten en honden een economische activiteit uitoefenen omdat zij aanzienlijke aantallen katten en honden leveren en concurreren met fokkers. Om ervoor te zorgen dat de regels voor het in de handel brengen van katten en honden een hoog niveau van bescherming van het dierenwelzijn kunnen waarborgen, moeten bovendien traceerbaarheidsvoorschriften worden toegepast op alle of de meeste katten en honden die in de Unie in de handel worden gebracht, met inbegrip van katten en honden uit dierenasielen.

(9) Wat dierproeven betreft, zou de Commissie op basis van artikel 114 VWEU een rechtshandeling kunnen voorstellen betreffende het gebruik van dieren voor wetenschappelijke doeleinden, met inbegrip van zwerfdieren en dieren uit dierenasielen.

(10) Wat handel en samenwerking met derde landen betreft, zou de Commissie voorstellen voor rechtshandelingen kunnen vaststellen die, in voorkomend geval, gebaseerd zijn op de artikelen 207, 209, 212 en 217 VWEU, waarbij het genot van dergelijke regelingen afhankelijk wordt gesteld van de naleving van minimumnormen voor de bescherming van zwerfkatten en zwerfhonden, indien die conditionaliteit verband houdt met de uitoefening van de bevoegdheden van de Unie op de in artikel 13 VWEU bedoelde beleidsterreinen en bijdraagt tot de verwezenlijking van de doelstellingen van dat beleid.

(11) Wat ten slotte de financiering van de Unie aan de lidstaten of aan derde landen betreft, zou de Commissie voorstellen voor rechtshandelingen kunnen vaststellen op basis van respectievelijk artikel 177, lid 1, VWEU en de artikelen 209, 212 en 217 VWEU, waarbij het genot van EU-middelen afhankelijk wordt gesteld van de naleving van minimumnormen voor de bescherming van zwerfkatten en zwerfhonden, indien die conditionaliteit verband houdt met de uitoefening van de bevoegdheden van de Unie op de in artikel 13 VWEU bedoelde beleidsterreinen en bijdraagt tot de verwezenlijking van de doelstellingen van dat beleid, en er een voldoende nauw verband bestaat tussen het doel van de EU-middelen en die bescherming.

(12) De Commissie kan daarentegen geen voorstel indienen voor een rechtshandeling van de Unie ter uitvoering van de Verdragen betreffende de bescherming van zwerfkatten en zwerfhonden om redenen van dierenwelzijn. Wat dit onderdeel van het initiatief betreft, besluit de Commissie bijgevolg dat het initiatief niet voldoet aan de vereiste van artikel 6, lid 3, eerste alinea, punt c), van Verordening (EU) 2019/788.

(13) Om die redenen moet het voorgestelde burgerinitiatief overeenkomstig artikel 6, lid 4, derde alinea, punt b), van Verordening (EU) 2019/788 gedeeltelijk worden geregistreerd voor de delen van het initiatief die niet zichtbaar buiten het kader vallen van de bevoegdheden van de Commissie om een voorstel in te dienen voor een rechtshandeling van de Unie ter uitvoering van de Verdragen.

(14) Deze conclusie doet geen afbreuk aan de beoordeling of in dit geval voldaan is aan de concrete materiële voorwaarden voor optreden van de Commissie, met inbegrip van naleving van het evenredigheidsbeginsel en het subsidiariteitsbeginsel en de verenigbaarheid met de grondrechten.

(15) De groep organisatoren heeft het nodige bewijs verstrekt dat zij aan de vereisten van artikel 5, leden 1 en 2, van Verordening (EU) 2019/788 voldoet en heeft de contactpersonen aangewezen overeenkomstig artikel 5, lid 3, eerste alinea, van die verordening.

(16) Het initiatief is niet kennelijk beledigend, lichtzinnig of ergerlijk en druist niet kennelijk in tegen de in artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie vastgelegde waarden van de Unie, noch tegen de in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie vervatte rechten.

(17) Het initiatief “EU-initiatief ter bescherming van zwerfhonden, zwerfkatten en dieren uit dierenasielen in de EU/derde landen” moet daarom gedeeltelijk worden geregistreerd op basis van de overwegingen 7 tot en met 12.

(18) De conclusie dat aan de voorwaarden voor gedeeltelijke registratie krachtens artikel 6, lid 4, derde alinea, punt b), van Verordening (EU) 2019/788 is voldaan, impliceert geenszins dat de Commissie de feitelijke juistheid van de inhoud van het geregistreerde deel van het initiatief bevestigt; deze is de uitsluitende verantwoordelijkheid van de groep organisatoren van het initiatief. De inhoud van het geregistreerde initiatief geeft alleen de standpunten weer van de groep organisatoren en kan in geen geval worden opgevat als een weergave van de standpunten van de Commissie,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

1. Het Europees burgerinitiatief "EU-initiatief ter bescherming van zwerfhonden, zwerfkatten en dieren uit dierenasielen in de EU/derde landen" wordt gedeeltelijk geregistreerd.

2. Er kunnen steunbetuigingen voor dat initiatief worden verzameld voor zover het gericht is op voorstellen van de Commissie voor rechtshandelingen van de Unie tot uitvoering van de Verdragen:

a) met betrekking tot dierenasielen waar katten of honden worden gehuisvest, voor zover dierenasielen deelnemen aan de markt van de Unie voor katten en honden;

b) betreffende het gebruik van dieren voor wetenschappelijke doeleinden, met inbegrip van zwerfdieren en dieren uit dierenasielen;

c) door aan internationale handels- of associatieovereenkomsten clausules toe te voegen op grond waarvan de voordelen van dergelijke regelingen afhankelijk zouden worden gesteld van de naleving van minimumnormen voor de bescherming van zwerfkatten en zwerfhonden;

d) door het genot van EU-middelen afhankelijk te stellen van de naleving van minimumnormen voor de bescherming van zwerfkatten en zwerfhonden.

Artikel 2

Dit besluit is gericht tot de groep organisatoren van het burgerinitiatief "EU-initiatief ter bescherming van zwerfhonden, zwerfkatten en dieren uit dierenasielen in de EU/derde landen", vertegenwoordigd door Gisela URBAN en Hans-Erich Rainer GAERTNER, die als contactpersonen optreden.

Gedaan te Straatsburg, 10 februari 2026.

Voor de Commissie
Maroš ŠEFČOVIČ
Lid van de Commissie